

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felelős szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

Megmozdult északkeleti Magyarország.

Bontott zászlóval sereglenek Debrecenbe.

Harcolni az önálló bankért!

Debrecen, október 28.

Midőn legnagyobb a veszedelem, a jó magyar nép lelkét nem lehet tovább altatni, áltatni! S még ez a szerencsénk, ez az oltalmunk a szerencsétlenségeink, nemzeti hibáink között, hogy népünknek ilyen bizva-bizó a lelke.

Most is, hogy Debrecen és a Hajduság lelkes, hazafias vezérférfiai kiadták tiz vármegyére hangzólag a jelszót:

— Fel Debrecenbe testvérek! Erősítsük meg, buzdítsuk fel parlamenti hű vezéreinket a nemzet függetlenségéért, az önálló magyar nemzeti bankért vívott nagy küzdelmökben, a tiz megyére felzendült jelszó nyomán, mintegy a földből gyönyörű seregei támadtak fel a

független Magyarország nemzeti eszményeinek!

— Megmozdult az egész északkeleti Magyarország minden hű magyar fia! Bontott zászló alatt sereglenek Debrecenbe a büszke hajduk, barnapiros kunok, Szabolcs, Bihar, Szilágy, Szatmár, Heves, Borsod, Bereg, Ung, Ugocsa, Máramaros kuruc magyarságának ezrei, amint azt a debreceni rendezőség nagy bizottságának ércesen csengő hangján bejelentette Somogyi Pál, a fáradhatatlan, lelkes pártelnök.

Az országgyűlési képviselőknek, a függetlenségi tábor színejavának, olyan nagytávolságokról Debrecenbe sereglését legfeljebb csak a dicső 48—49-ben érte meg Debrecen, amidőn Kossuth Lajos apánk ezt a vöröst nevezte meg a magyarság „örv városának“.

Mint 49-ben sulya volt a debreceni nagytemplomban kimondott határozatnak, úgy az október 31-diki népgyűlés, országgraszoló nagygyűlés határozatának döntő sulya sem fog elmaradni!

Debrecen népe! Polgárok és főiskolai nemes ifjuság! Most rajtak áll, hogy méltók legyetek és vendégszerető, nagy magyarbarát hírnevetekhez! Kell, hogy tárt karokkal, nyitott szívvvel fogadjuk a hazaszeretnek, a függetlenségi elveknek bontott zászlóju zarándokait. Legigazibb bajtársainkat a most vívott nagy nemzeti harcban!

A nagy bizottság ülése.

Ma délután öt órakor, az Angol királynő szálló nagy éttermében hatalmas számmal gyűltek össze a vasárnapi bankgyűlést rendező bizottságnak tagjai. A polgárság különféle elemeiből és a főiskolai ifjuság küldöttjeiből áll ez a nagy bizottság, amelynek mai gyűlésére meleg érdeklődéssel és oly nagy számmal gyűltek össze a tagok, különösen a tanuló ifjuság sorából, hogy ezt a soktagu gyülekezetet találóan nevezte el Somogyi Pál elnök „népgyűlésnek“.

A jegyzői tisztet dr. Juhász Nagy Sándor töltötte be.

Az ülést Somogyi Pál elnök emelkedett, hazafias érzelmeiktől duzzadó szavakkal nyitotta meg. Ismertette az északkeleti vármegyék függetlenségi pártszerveihez az október 31-iki tüntető népgyűlés érdekében országosan kibocsátott felhívások óriási sikerét, mert ezrével jelentkeztek a népgyűlésre,

Nézze meg a FEKETE kirakatait.

Kubelik pályafutása.

(Epizódok művészkörutjáról.)

Csodálatos a művész-zseni pályafutása. Tünelmes, fénylő, mint az üstökös csillag. Alig jelenik meg a nyilvánosság egén, bámulatba ejti az egész világot. Valahányszor egy-egy zseniális lelkű művészt látok, mindannyiszor úgy érzem magam, mintha a fényes napba nézne szemem s reám omolna a sok-sok meleg, arany napsugár. Így voltam én Kubelikkal is, mert ő is művész, zseniális művészlelek.

Más világ az ő világuk s mintha nem is e földön élnek. Az igazi művészek ereje finom remegések. Nincs elég erejük ahhoz a küzdelemhez. Kell, hogy valaki egyengesse a művész pályáját. Ezt a szerepet töltötte be Kubelik művészi pályáján Dunkl Norbert, a már világhírű impresszárió. Evéken keresztül együtt rendezték a hangversenyeket és ez idő alatt szoros barátság fejlődött ki köztük és nem rajtuk mult, hogy a barátság rózsálánca szétszakadt.

Fiatal, alig 19 éves ifju volt Kubilek, mikor megjelent a nagy nyilvánosság előtt. Előzőleg még a névtelenség homályában volt s elég volt egy-két rövid óra, hogy ezek kitérő lelkesedése felemelte arra a magaslatra, hová csak a kiválasztottak juthatnak el.

Minden zseniális, művészlelek valami új, eddig nem letező színnel gazdagítja a művészetet. Mikor Kubelik fellépett, a régi zsenenagyságok már nem voltak. Kubelik az ő paganin-bravuros játékával valósággal frapipirozta a közönséget. Oly megható biztonsággal és oly kiváló zenei izléssel játszott, hogy londoni első, nagy fellépése után a közönség tomboló lelkesedéssel ünnepelte. Játékában csak az hibáztatható, — ha ugyan hibáztatni lehet — hogy nincs benne érzés s nem tudja magát belehegedülni a szívekbe.

Richter londoni művészszelel Budapesten találkozott a londoni művészi hangverseny előtt Dunkl. Hideg decemberi éjszaka volt, mikor találkoztak.

— Doktor ur — szólította meg Dunkl — nekem nagy szíveséget tenne, ha kieszköznél, hogy tavasszal egy hangversenyt rendezhetnék Londonban az én fiatal hegedűművészemmel, Kubelikkal.

— Ez Verthnek a dolga, Norbert. Nekem ebbe nincs beleszólásom, — volt a rövid válasz.

Nem sokára azonban levelet kapott az impresszárió, amelyben Richter arról értesíti, hogy a tervezett hangversenyt megtarthatja Londonban. — A levélben azonban megjegyezte:

— Annak köszönheti e szerencsét, mert

Dunkl Mukinak, az én kedves barátomnak a fia.

A levél vétele után nemsokára utnak indult Kubelik Londonba, ahol a pályaudvaron Richter várt reá. Vasárnap volt az előadás Londonban.

— Még ilyen előadást nem láttam. Az összesereglett közönség valósággal extázisba jött Kubelik játékától. Tévedés az, — mondotta Dunkl — hogy Berlin a zeneművészet központja. Egy hely van csak és ez a hely London..

Londonból először Magyarországra, majd Rómába, Olaszországra, Franciaországra, majd Európa több nagy városába vitte az impresszárió Kubeliket.

— Mikor befejeztük a tournét, egész világ tudta, milyen nagy művész Kubelik.

Érdekes Kubeliknek a párizsi hangversenye is, ahol szintén nagy sikert aratott. A hangversenyt megelőzőleg azonban terített fehér asztal mellett mutatta be művészetét az egybegyűlt újságíróknak.

A párizsi világ kiállítás idejében történt ez. Dunkl — az éles szemű impresszárió — tudta, hogy mit jelent egy művész életében a sajtó. Ezért vezette Kubeliket a hangversenyt megelőző este az újságírók társaságába, ahol fehér asztal mellett büvölte el az egybegyűlt hallgatókat. Másnap a lapok révén ér-

Világhírű „Habig“ kalapok Aszmann Ferencz
uridivat üzletében, városházzal szemben.

a legtávolabbi vidékekről is, hogy jelentkezők küldöttségek annyira, hogy a legvérmesebb reményt fűzöttük ezen népgyűlés sikeréhez! Majd a bankügyet, nemzetünk jövőjére kiható jelentőségét taglalta. S mivel Debrecenből indul ki a hívó szózat, most már nemcsak a rendezés, de az érkezőknek szíves szeretettel való fogadásuk is kötelességek a polgároknak. Ennek a fogadásnak az előkészítésére hívták össze a mai értekezlet. Az ezernyi és ezernyi vidéki vendég elhelyezésénél, kalauzolásánál a nemes, főiskolai ifjuságra számít, akiket szeretettel üdvözölt. Azonban míg a fiataliságtól lelkesedést, a polgárságtól már áldozatokat is vár, nagyon szükséges, éppen a debreceni polgárság jó hírre kívánja meg, hogy kivegyék fogadásánál, a lánglelkű képviselők elátásánál a részöket! A részletes teendők végzésére különféle albizottságokat küldöttek ki, azok meg is felelnek a vállalt kötelezettségeiknek. Ezután felhívta a jegyzőt, hogy az eddigi eljárásaiknak eredményéről számoljon be.

Dr. Juhász Nagy Sándor jegyző igen lelkes, hazafias beszédben tárta fel a helyzetet. Beszámolt a bejelentett küldöttségek száairól, melyek emberfő számra ezrekre rugnak. Szerinte a következő feladatok előtt állunk. Két főirányból érkeznek a küldöttségek, az egyik nagy dandár Nyiregyháza felől 11 óra 22 perckor érkezik, a másik dandár a több mint 50 országgyűlési képviselő vezetésével 12 órakor érkezik meg. Tehát az első feladat az, hogy ne csak a rendező-bizottság tagjai, hanem a polgárság is minél inkább tömörülten jelenjenek meg ebben az időtájt a vasuti állomáson az érkező elvtársak, fegyverbarátok, képviselők ünnepélyes, legnagyobb szeretettel való fogadtatására, amely 1 óra alatt lefolyik. Kívánatos, hogy már egy negyed 11 órakor mindnyájan kint legyenek a vasuti állomáson. A polgárság második feladatát az nevezi meg, hogy a Bikában a képviselők tiszteletére rendezett banketten is minél nagyobb számmal jelenjenek meg, mert a népgyűlés kiinduló pontja innét lesz. Egyébként a politikában is döntő kihatást vár ezen népgyűlés sikerétől.

Dr. Vajda József az ifjú törökök példája után „ifjú magyar bizottság” szervezését ajánlja.

Somogyi Pál elnök, dr. Juhász-Nagy Sándor jegyző tapintatos hozzászólása után napirendre tértek a felvetett indítvány felett, amely ezen gyűlés keretében valósággal nem is volt tárgyszerű.

Majd miután Somogyi Pál még az ifju-

tesült a közönség Kubelik megérkezéséről s este zsufozásig töltötte meg a hangverseny termet.

A nagy sikerek után utoljára voltak együtt a művész es impresszáriója. Szép, holdvilágos éjszaka volt, amikor végig haladtak London utcán. Velük volt még Kubelik Skrivan nevű titkara is. (Ez a férfi volt az, aki közé állt a két férfi közé és elválasztotta őket egymástól.)

Kubelik karonfogva haladt impresszáriójával azon az utolsó éjszakan és amerikai körútjáról beszélt. Az amerikai szerződést azonban mással kötötte meg Kubelik.

— Vice tatus, (mert így nevezte Kubelik Dunkl Norbertet) csak négy hónapig maradunk Amerikában, mondotta Kubelik és azután folytatjuk művészi körutunkat.

Barátságos kézzorítással váltak el egymástól, de azóta nem találkoztak egymással. A régi barátság közöttük megszűnt.

Megjegyezte még Dunkl, hogy Kubelik amerikai körútján Skrivan titkár azt híresztelte, hogy ő és nem Dunkl ismertette meg Kubeliket a zenekedvelő, művelt közönséggel. Dunkl azt a kinyilatkoztatást is tette, hogy az erre vonatkozó, alapos tényeket a világ egyik legelterjedtebb lapjában newyorki Musical Courierban fogja közétenni.

Nagy Ferenc.

ság szereplésére tett okos észrevételeket, Letzter József többféle helyénvaló indítványt állott elő: — 1. Irják fel a jelenlevők nevét, hogy azután szombat este 6 órakor mindnyájan jelenjenek meg itt a jelvények átvételére. 2. Az első vonattal érkezőket tartásuk kint a budapesti vonat beérkezéséig. Azután a képviselőkkel együtt, zászlók alatt, vonuljanak fel a Bikáig. 3. Az ifjuságot be kell osztani a vendégek kalauzolására. 4. Végül, hogy kérjék fel a helybeli zenekarokat, miszerint hazafias érzéssel menjenek ki az állomásra s művészetekkel emeljék az ünnepi fogadtatás fényét.

Burger Péter: a zenekarokat elengedné (ellentmondások), inkább arról gondoskodjanak, hol étkezzenek majd a küldöttségek.

Mindezeknek az elintézésével a szűkebb bizottságot bizták meg. Dr. J. Nagy Sándor indítványára azt is kimondták, hogy a közreműködők beosztását szombat este 6 órakor adják.

Kérik, hogy ezen alkalommal mind a polgárság, mind a tanulói ifjuság minél nagyobb számmal jelenjenek meg az „Angol királynő”-ben.

A diszbankett jegyei.

A vasárnap délben az „Arany Biká”-ban a képviselők és küldöttségek tiszteletére rendezett diszbankettnek a jegyei már is válthatók. A jegyeket Zöldi M. János lelkes elvtársunk már a mai naptól árusítja. Ezek a bankettjegyek reggel 8 órától esti 6 óráig válthatók ki a Hatvan-utca 11. szám alatt, a Hazai biztosító társaság irodájában.

A város felzárkózása.

A nagygyűlést rendező bizottság már ez alkalommal is felkéri a debreceni hazafias érzésű háztulajdonosokat és polgártársakat, hogy akiknek a házai a főutcán és azokkal szomszédos utcákon esnek, — miszerint házaikat, illetőleg lakásukat lobogózzák fel. Debrecen ebben a tekintetben is legyen méltó a hírnevéhez. Midőn vendégeit megtiszteli, magat tiszteli meg a debreceni hazafias polgárság.

Politikai hireink

A tárgyalások folytatása.

Az intéző bizottság ülése.

Budapest, október 28.

A tegnapi minisztertanács olyan határozatot hozott, amely tulajdonképpen a válság eposványosodását jelenti. Mert az a határozat, hogy a tárgyalásokat tovább folytatják és új kibontakozási alapot keresnek a király kívánságának teljesíthetése, egyenesen azt tartalmazza, hogy újra alkalmat adnak a királynak a döntés további halogatására.

A függetlenségi pártban igen nagy elszárményteliséggel keletkezett ez az újabb halogatásra való igyekezet. A függetlenségi pártban éppen ezért a legnagyobb felháborodással látják, hogy most annak a fölfogásnak igyekeznek hangulatot csinálni, hogy miután a király, amint azt Kossuth Ferenc előtt ki is fejezte, nem hajlandó a bankkérdésben eddigi merev álláspontját megváltoztatni, — idejeen kell új alapot keresni a békés kibontakozás végett.

Ezt a hangulatkeletést úgy fogják föl a függetlenségi képviselők, hogy a tovább folytatandó egyenkénti tanácskozások során meg akarják őket puhítani, hogy a **gazdasági önállóság és az önálló jegybank fölállításának követelése helyett térjenek vissza a közjogi követelésekhez és inkább a katonai kérdések megoldása alapján keressék a kibontakozást.**

A függetlenségi párt ez ellen a terv ellen a legélesebben foglal állást. Justh Gyula

holnap Budapestre érkezik és azonnal érintkezésbe lép Kossuth Ferencel. Holnap határozzák el azt is, hogy mikorra hívják össze az **intézőbizottságot**, mert a függetlenségi pártban már igen erősen követelik a **jövő évi költségvetés** beterjesztését, amit pedig csak az új kormány képviselhet a parlament előtt. Kossuth Ferenc gyöngékedése természetesen néhány napra elhalasztja ezt az intézőbizottsági ülést, de a jövő hét közepén feltétlenül dűlőre akarják vinni a dolgot, mert Jus'h már elérkezettnek látja az időt a **képviselőház összehívására.**

A további tárgyalások tehát igen izgalmasaknak ígérkeznek, mert a függetlenségi pártban igen nagy ellenhatást fog kifejteni az a szándék, hogy a pártot eltérítsék eddigi álláspontjától. A párt zöme nem tágit az önálló jegybank követelésétől és nem fogad el semmi olyan kibontakozási tervet, amely ennek a követelésnek elejtését tartalmazza.

Kossuth Ferencet ma délben Mérey Lajos a képviselőház alelnöke és Holló Lajos, a függetlenségi párt alelnöke látogatták meg és hosszú ideig tanácskoztak vele. A tanácskozás tárgya a válság volt.

A városházáról.

A mai tanácsülés Ma délelőtt Kovács József polgármester elnöke alatt a városházán rövid ideig tartó tanácsülés volt, amelyen a legsürgősebb adminisztrációs folyó ügyek nyertek elintézését.

Megindult a fanciesikai iparvasut.

Ma délelőtt kilenc órakor tartották meg a fanciesikai erdőig meghosszabbított iparvasut műtanrendőri bejárását. A kereskedelmi miniszter képviselőjében Garády Sándor felügyelő, a város képviselőjében dr. Magoss György főügyész, Aczél Géza főmérnök és Török Gábor erdőmester vettek részt a bejáráson.

Ülések a városházán. A városházán holnap élénk élet fog uralkodni. Délelőtt 11 órakor a Kossuth-szobor-bizottság, délután négy órakor a színházi bizottság tart ülést. A Kossuth-szobor-bizottság a szűkebbkörű pályázat dolgában határoz, a színházi bizottság folyó ügyeket tárgyal s a szinigazgatónak a jövő navi műsoráról szóló előterjesztését hallgatja meg.

A VÁRMEGYÉBŐL.

Eskütétel. Tatay Zoltán végzett joghallgató, az újonnan kinevezett közigazgatási joggyakornok tegnap tette le a hivatalos esküt az alispán kezébe.

A bősörményi kapitányi állás betöltése. H.-bősörményből írják a köv. sorokat: „A hajdubősörményi rendőrkapitány Weszptémy B. e hó 21-én vált meg állásától s vette át a bősörményi járás szolgabírói állását. A helyettes főkapitány Hibján Károly bűnügyi alkapitány ki már többször volt helyettes rendőrkapitány, kiváló tisztviselő, pontos, erélyes. Általános az óhaj, hogy a főispán őt nevezze ki. nemcsak azért mert jó tisztviselő, hanem mert jobban ismeri városa ügyeit, mintha egy idegent neveznének ki.”

Megkárosította gazdáját. Csikós Gergely hajdusámsoni lakos gazdáját Schwartz Mórítz hentest érzékenyen megkárosította tegnap. Az üzlet bezárása után ugyanis nem számolt be gazdájának a befolyt pénzzel, hanem 140 klgr. marhahús és 25 klgr szalo-

Menyasszonyi ékszerek ===== pazar választékban, legolcsóbban =====
Lőfkovits Arthur és Társa
üzégnél, DEBRECEN, Piac-utca 38

nát kocsira rakva a nála lévő 16 korona készpénzzel hajduböszörménybe szökött. Gazdája feljelentette a csendőrségnél, amely a vizsgálatot befejezte után áttette az ügye az ügyészséghez.

A hajdusámsoni titokzatos eset. Lapunkban már több ízben foglalkoztunk Bátor Gábor titokzatos esetével. A hajdusámsoni csendőrség erélyes nyomozása most már lerántotta a leplet a rejtélyről, kiderítette ugyanis, hogy Bátor több társával a Klein-féle koresmában mulatott. Borkózi állapotban azután összeszólalkozott Váradi Sándor hajdusámsoni mészáros legőnyvel, ki őt a vendéglőben felpofozta, majd onnan kicsalta és 10–20 lépésre a koresmától egy olmos bottal addig ütötte, míg Bátor eszméletét veszítve össze nem rogyott. Azon hitében, hogy Bátor meghalt, nyugodtan dorbézolt tovább. A hajdusámsoni csendőrség a többi legény terhelő vallomása alapján Váradiit tegnap elfogta és a debreceni kir. ügyészséghez bekísérte, ahol az ügyész elrendelte letartóztatását.

Kereskedelem, ipar.

A kamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a cs. és kir. debreceni helyőrség részére 1910. január hó 1-től 1910. évi december hó végéig szükséges marha- és sertéshus, valamint sertéssír, liszt, burgonya és fűszerneműek és egyéb élelmezési cikkek szállításának biztosítása céljából 1909. november hó 3-án reggel 9 órakor az élelmezési bizottság irodájában (Pavillon lak-tanya) ajánlati tárgyalás tartatik. A biztosítás csakis írásbeli ajánlatok alapján történik. Az ajánlatok legkésőbb f. évi november hó 3-án reggel 9 óráig nyújtandók be. A szállítási feltételek és az ajánlati minta megtekinthetők a kereskedelmi iparkamaránál.

Rozs- és zabszállítás. A nagyváradi cs. és kir. katonai élelmezési raktár rozs- és zabszállításra pályázatot írt ki. Ajánlatok a temesvári cs. és kir. 7-ik hadtest hadbiztossága által legkésőbb október hó végéig fogadtatnak el. A szállítás részletes feltételei a debreceni keresk. és iparkamaránál betekintheők.

Az iparosifjak önképző egylete. Az iparosifjak önképző egylete tudvalevőleg feloszlott. Most azonban újra megakarják alakítani. A napokban küldöttség fog járulni a polgármesterhez, hogy az egylet céljaira megfelelő helyiséget adjon a város.

EGYHAZ, ISKOLA.

A Hajduság tanítói Debrecenben.

A Gönczy-egylet közgyűlése.

Debrecen, október 25.

A Gönczy-egylet f. hó 28-án tartotta évi rendes közgyűlését Debrecenben, a Kereskedelmi Akadémia dísztermében. Megjelent a gyűlésen a debreceni hajdumegyei tanítószög csaknem teljes számmal s a tanítás-ügy iránt érdeklődők közül többen. Ott láttuk: Csánki Viktor kir. tanfelügyelőt, Hajnal Bernát s. tanfelügyelőt, Márk Endre egyházkerületi ügyészt, dr. Kardos Albert, dr. Barcsa János tanárokat stb.

A közgyűlést Csurka István elnök nyitotta meg. Megnyitójában rámutatott azokra a kérdésekre, melyek a tanítószög előhaladását vannak hivatva szolgálni s amelyek a tanítószöveget közvetlenebbül érintik.

A tetszéssel fogadott megnyitó után Tassi Miklós titkár olvasta fel évi jelentését, mely beszámol az egyesület munkásságáról részletesen s hű tükröt adja az egyesületi életnek. Kiemelkedő pontjai: az internátus létesítése, az országos szövetség alapszabá-

lyai alapján a szövetség kötelékébe belépés, a tanítói nyugdíj revíziója tárgyában a képviselőházhoz intézendő felirat. A jelentést tudomásul vette a közgyűlés s kimondta a Szabó Sándor indítványára, hogy az internátus dolgában társadalmi mozgalmat indít.

Dr. Kovács Gábor jogakad. tanár felolvasása következett az évi jelentés után. Dr. Kovács a szocializmus keletkezését, lényegét fejtegette meggyőző, tiszta, világos előadásban. Percekig tartó taps jutalmazta előadását.

Majd a pénztárnoki és könyvtárnoki jelentést tárgyalták le. Fájdalommal vette tudomásul a közgyűlés Nagy Károly pénztárnok halálát. Erdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíti s a családhoz részvét iratot intéz. A pénztárnoki teendők végzésével Varga Béla debreceni tanítót bízta meg a közgyűlés. A bevétel 2028 kor. 22 fillér., kiadás 531 kor. 98 fillér volt. A pénztári maradvány 1496 kor. 34 fillér.

Az alapszabály módosítását illetve átalakítását egy bizottságra bízta; a könyvtár rendbehozására 200 koronát szavaztak meg.

A gyűlés végén a Hollós-féle vetítő műintézet mutatta be vetítógépét, mely a tanításnak hatalmas segédeszközül bizonyult.

A gyűlést társasbéd fejezte be.

Az egyetemes konvent gyűlése. Október 31-én tartja az egyetemes konvent gyűlést Budapesten. Debrecenből a gyűlésre gróf Dágenfeld József főgondnok, dr. Erőss Lajos püspök, Sass Béla egyházmegyei főjegyző, Dóczy Imre utaznak f. l. A konventi gyűlést Kálvin ünnepély előzi meg. A Kálvin-ünnepélyt október 31-én délelőtt 10 órakor tartják meg a magyarországi reformátusok székházának zsinati termében. A Kálvin ünnepély műsora a következő: 1. Imádság, tartja Antal Gábor, dunántúli püspök. 2. Határozati javaslat, Ó felsége üdvözlése, előterjeszti báró Bánffy Dezső. 3. Kálvin-émlékszó, tartja dr. Kenessey Béla erdélyi püspök. 4. Záróima dr. Erőss Lajos tiszántúli püspöktől. A Kálvin ünnepély után a rendes gyűlés kezdődik.

Egy régi időbeli „mameluk“.

Emlékezés Kőrössy Sándorról.

Mostanában ismét sok szó esik a 67-ről, 48-ról. Hazafiságról, mamelukságról, mely utóljára egész a darabontságig fajult.

E zürzavaros viszonyok között kedves dolog nekem, egy régi „mamelukot“ szembeállítani a Kristóffy huszárokkal.

Peekes kissé bicecentős alakja, mintha csak kiegyenesednék előttem, szegletes fejével, hegyesre pedert huszáros bajszával. Szenátor Hajdu Gyula zamatos elbeszélése után elmondom, hogy miként lett a vitéz 48-as honvédből, a debreceni jogakadémia kitűnő tanárából, Kőrössy Sándorból — mameluk képviselő...

Az 1880-as években megüresedett a debreceni III-ik választó kerület képviselő-sége. Tehát összedugták fejüket az azonidőjüktől virágzó mamelukok.

— Hát ki? De, hát ki is legyen a követünk? Töprengedett Márk Endre.

Hajdu Gyula sohasem volt hamvában hült ember, iziben kibökte:

— Ott van Kőrössy Sándor, a büntető jog tanára a kollegiumból!... Azt mondom, Sándor bácsinál megfelelőbb követet keresve sem találhatunk.

— Jól beszéltél Gyula! bölintott he-

lyeslőleg Márk Endre s mivel kedves öreg hajdu Kola János bátyánk sem kifogásolta Kőrössyt, menten küldöttséget indítottak Sándor bácsihoz.

Sándor bácsit otthon találták. Ingujban dolgozott az íróasztala mellett. Csak midőn már a küldöttség belépett és a küldöttség szónoka köszörülni kezdte a torkát, Kőrössy felesége akkor hozott az urának kabátot. Megilletődve húzta fel.

— Mivel szolgálhatok, uraim!

— Nagyságos uram, ezennel felajánljuk Nagyságodnak a debreceni harmadik választó kerület képviselőségét...

Kőrössy elköhintette magát:

— Függetlenségi programmal?

— Nem, vágta vissza a mamelukpárti szónok, hatvanévesen alapon.

Kőrössynek homlokára meredt a vastag szemöldöke. Mérgesen izgelődött a kurucos bajusza.

— S nekem ajánlják ezt az urak, aki négy és fél évig raboskodtam Kufstájban! Aki még ma is sántitok az osztrák zsoldos golyójától!...

— Persze, hogy bátyámnak ajánljuk, felelte szenátor Hajdu Gyula, mert ez a mandátum — *biztos mandatum*...

Kőrössy Sándor borusan tekintett maga elé. Csak akkor emelte fel szép kuruc fejét, midőn a felesége is melléje lépett és galambszeliden kérlelte:

— Fogadja el, lelkem...

Kőrössy Sándor nem habozott tovább. Kezet adott a „mameluk“ küldöttségnek! S a szabadságharc vitéz honvédkatonája, a kollégium népszerű tanára a közelebbi vasárnap tartotta meg „programbeszédét“ a várrosháza udvarán. Nemcsak az óriási udvar volt tele, hanem még a kapuk alatt is tolongtak a kíváncsi polgárok. És a mamelukpárti Kőrössy Sándor tartott olyan hazafias programbeszédet, hogy nálánál már mérge-sebben a boldogult Csanády Sándor bátyánk sem tudott volna ráolvasni „az átkos osztrákra, az átkos Bécsre, a bécsieknek huncutságára“. Persze, a kufstájni nehéz rab-ságára is kitért Sándor bácsi és óriási hatás-sal fogadott beszédét ezzel az akkortájt szálló-igévé vált felkiáltással fejezte be:

— Polgártársaim! Azzal végezem be beszédemet, hogy éljen a király! De éljen Kossuth Lajos is!...

Persze, mindenki csak Kossuth Lajost éltette. És Kőrössynek a mamelukságát is megbocsátották, sőt a legnagyobb lelkesedéssel választották be a „képviselőházba“. Itt nem tagadta meg a „honvéd mivoltát“, saját pártja ellen többször szavazott a függetlenségi párttal együtt...

És most, midőn közeledik halottak napja, ezt a virágszálat szeretettel, kegyelettel küldöm a derék „mameluk“ magyar Kőrössy Sándor felejtett sírjára. Messze földön süppedező sírjára!

Irodalom, művészet.

Colbertson Sasa, kinek hangversenyét — sajnos — csak kevésszámú, de annál előkelőbb s a művész fenomenális játékát kellően méltányolni tudó közönség hallgatta meg, vasárnap d. u. 5 órai kezdettel a Zenede hangversenytermében előadását megismétli. Reméljük, hogy a közönség nem fog elzár-

VECSEY FERENCZ

hegedűművész egyetlen nagy hangversenye DIENZL OSZKÁR zongoraművész közreműködésével 1909 november 14-én, vasárnap este 8 órakor az „Arany-Bika“ dísztermében. Jegyek kaphatók: CSÁTHY FERENCZ könyv- és zenemű kereskedésében II., Egyház-tér 2. szám, a nagytemplomnál.

közni a briliáns játéku s ördögien mesteri technikájú hegedűművész hangversenyének meghallgatásától. Valószínű, hogy a 240 ülőhelyes terem zsúfolva lesz.

UJDONSÁGOK.

Gyermekgyilkosság.

Rómes tragédia színhelye volt a napokban a paci erdő. Egy fiatal alig 13-14 éves fiút halva találtak az erdő sűrűjében. Halott hideg arcára ráhullott a sok sápadt, lepergő falevél. Nem igen jár arra ember, ahol a gyermek holtteste rejtőzött. Nem igen hallani ember hangot, csak a varjúk káromása és a fák zizegése hallat-zik.

Ilyen csendes, elhagyatott helyen találtak rá a szegény, galyat szedegető asszonyok a fiatal Magyar holttestére. A gyermek titokzatos halálának oka ismeretlen volt. Most azonban már világosan áll előttünk a borzalmas gyilkosság. A kis gyermeket pajtásai Koszorus Sándor és Arany Mihály fojtották meg, akik tettüket már be is ismerték.

Van ebben a gyermekgyilkosságban valami romantika a régi betyár világból, amely ma már csak a naiv, egyszerű emberek, gyermekek lelkében él. De van e bűneselekményben valami szomorú jelentőség is, amely sötét árnyékot vet jelenlegi népnevelési viszonyainkra is. Mert tény az, hogy jól nevelt, kellőleg iskolázott fiúk ilyen fiatalon gyilkosságra nem vetemedtek volna. De a két fiú közül az egyik csak egy-két normál osztályt végzett, míg Koszorus Sándor csak egy hónapig járt iskolába.

Nem volt tehát gyermek lelküknek bárdolója. S miért fojtották meg a pajtásukat? Mert vágyakoztak a fiú új eszmájára. Milyen alantas cél, alantas érdek. Csakis egy műveletlen, bárdolatlan lelkű, romantikára hajló gyermek képes ilyen tett elkövetésére...

A kis Magyar Gábort megfojtották. A paci erdő vetkeződő fái reá hullatták sápadt, hideg arcára lepergő levelüket... (n. f.)

Heten voltak a libák . . .

József főherceg vadlibái.

József királyi főherceg is meglátogatta a bűbajos híré Hortobágyot, ahol boldogult édes apja, a népszerű „Palatinus Jóska”, olyan sok kedves, felejthetetlen órát töltött.

Kényelmes külön udvari kocsiban hozta a jámbor „vici-gözös” a főherceget! Libalesre jött a daliás huszártábornok.

Debrecenből is kimentek többen urak, vadászok polgármesterünk vezetésével a Hortobágyra, hogy tiszteljenek a főhercegnél; másrészt hogy részüket kivegyék az izgató vadász gyönyörűségéből, amely a főherceget is Debrecen város fejedelmi pusztájára vonzotta . . .

Némelyek 15, 20, 30 vadlibát is összeszoktak itt lövöldözni egy kiruccanáskor. Azonban József főhercegnek nem kedvezett ennyire a vadász szerencse. Másfél nap alatt összesen hét vadlibát lőtt.

Heten voltak a vadlibák! A József főherceg libái . . . De, azért fogadni lehet rá, hogy ezután József főherceg is többször felkeresi a mi bűbajos pusztánkat. Hódolni fog a hajnali vadászat varázsától áthatott pusztának.

— **Gyász a Bakonyi Samu családjában.** Váratlanul megrendítő nagy gyász eset sujtotta le dr. Bakonyi Samu szeretett képviselőnknek a családját. Hűséges hitves társának, kedves feleségének az édesapja, a Debrecenben is jól ismert, köztisztelt, igen népszerű Mezei Albert „bátyánk”, hirtelen elhunyt 76 éves korában. — Az öreg Mezei Albert hatalmas természetével, mindig kuucosan pedrett bajszával emberöltőnél tovább népszerű és szeretett tagja volt a debreceni polgári társadalomnak. Mindég buzgó függetlenségi férfiú volt. Alig néhány éve, hogy felköltözött Budapestre s ott is halt el most hirtelen Budán. Mély részvételt közöljük a kedves öreg „Berti bácsi” halálhírét.

— **Személyi hírek.** Oláh Ödön esendő-alezredes városunkban tartózkodik. Az alvezredes ma délelőtt Schvarezkopf Ferenc honvéd állatorvos társaságában kirándult a Hortobágyra, ahonnan este tértek vissza.

— **Nem határozhattak a vadászok.** A debreceni vadásztársaság tagjait dr. Magoss György elnök tegnap délután öt órára gyűlésbe hívta össze a városháza nagytermébe. A gyűlésnek egy-két felebezési ügyben kellett volna döntenie, azonban oly kevesen jelentek meg a vadászok, hogy a gyűlés nem volt határozatképes s így azt az elnök feloszlatta. A következő ülés idejét az elnökség tudatni fogja a tagokkal.

— **Csillaghullás.** A Rendeleti Közlöny 27-iki száma közli a következő előléptetéseket: Ó felsége legfelsőbb kéziratával kinevezte a cs. és kir. 39-ik gyalogezredben: Kovács János őrnagyot alezredessé, Freund Móricot, Schmidt Agostont (a 44. sz. gyalogezredtől) őrnaggyá, Hedrich Rudolfot, Radits Ervint századosná, Hollaender Istvánt főhadnaggyá, Berger Elek zászlóst hadnaggyá; a cs. és kir. 7-ik Vilmos huszárezredben: Malanotti Lajost főhadnaggyá; a 3-ik honvéd gyalogezredben: Szénassy Lászlót, Eggmann Ernőt, Papp Dezsőt, Káffka Karolyt, Horváth Mihályt főhadnaggyá, Butyka Arisztidét hadnaggyá; a 2-ik honvéd huszárezredben: Ujfalussy Gábort századosná, Kereszthy Ödönt főhadnaggyá, Krémer Lajos m. kir. 2-ik honvéd huszárezredbeli állatorvost törzsállatorvossá és áthelyezte a honvédelmi miniszteriumba. Ezenkívül kinevezte a debreceni közönség által jól ismert Balás Iván cs. és kir. 16-ik huszárezredbeli hadnaggyot és Illéssy Ferenc m. kir. váci 6-ik honvéd huszárezredbeli hadnaggyot főhadnaggyá.

— **Az utszélről.** A mai virradattal fény sugaras, enyhe nap derült ránk.

Ilyenkor kitarulnak a megdermedt szívek is. Dermedt szívünkben a reménység gyöngye ibolyácskaként ütögeti fel virágos fejét...

Ujra éledünk. Hangulataink pillangóit szárnyra boesátjuk. Hadd repüljenek a himes szárnyu kis pillék a napsugárnak aranyporos, meleg ösvényén oda, hol az epedező szívek piros, nagyon piros virágú virulnak... Virulnak még az őszi ködben is, mert van aki ábrándos szeretettel gondolzza azokat a nagyon piros virágokat.

Olyanok ezek a piros virágok, mint a telt piros női ajkak. Illata, méze megvan a virágnak! Csak az a bódító, mámorosító melegség hiányzik szirmairól, amely a szerelmes nő ajkán ott izzik...

Lehunym szememet... Mintha csak bársonyos, piros virággal simogatná arcomat a képzelet, az édes emlékezés, melynél drágább kincset nem ismerek... Ezt a kincset, az ilyen piros virágot, a sóvárgó szerelemtől izzó női ajk mindentodadó esőkját csak az igazi poéta lelkek élvezik. Nem is csodálom, ha belepusztulnak.

— **Nyilvános köszönet.** Dankó Béla ur 3 kor. 12 fillért adományozott a rabsegélyező egyletnek, melyért fogadja az egylet vezetősége nevében itt a nyilvánosság előtt kifejezett szíves köszönetemet. — Debrecen, 1909. okt. 26. Csiky Lajos rabsegélyező egyleti titkár.

— **A nap halottai.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalnál a következő haláleseteket jelentették be: Faragó Sándor róm. kath. 17 éves, Lénárt Áron ev. ref. 13 éves, Czegléd Gábor ev. ref. 38 éves, Asztalos Mária gör. kath. 15 hónapos, Novajóczi Róza ev. ref. 8 hónapos, Bakó Róza ev. ref. 26 éves, Szemere Bertalan 2 és fél éves, Bodnár Erzsébet róm. kath. 49 éves, Dankó Ilona gör. kath. 12 éves.

— **Rokkant munkások emlék-ünnepe.** A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egylete debreceni fiókja október 31-én délelőtt emlékünnepélyt rendez a Bika disztermében. Az emlékünnep végeztével bankett lesz a Bika-szálló földszinti éttermében, este pedig táncmulatság. Az ünnepély sikerének eléréséért Materny Károly elnök buzgólkodik.

— **Mindazon rokonoknak,** ismerősöknek és jóbarátoknak, kik a felejthetetlen jó feleség, édesanya és nagyanya végtisztességtételén megjelenni szívesek voltak és ez által bánaunkban résztvettek, ez uton fejezzük ki hálás köszönetünket. Id. Szabó József és gyermekei.

— **Házassági szédélgők.** Két jó madár Hajdubárhazon már régóta bolondította a ferjhez menni vágyó leányokat. — mig most rajta nem vesztettek. A nő ülendő legény K. Nagy Imre szemrevéő parasztleány volt, míg társa Czéh István a menyasszonyok felhajszolását gyakorolta. Vakmerőségükben annyira mentek, hogy a jöve dőbeliket annak rendje és módja szerint elis jegyezték, sőt annak öröme nagyokat is ittak a menyasszony, illetve az após borából. Talán még hosszú ideig éltek volna vig életüket, ha egy csalódott és elhagyott leányzó fel nem jelentti őket a csendőrségnek, mely a két jó madarat elfogta és a debreceni kir. ügyészséghez bekísérte, hol kihallgatásuk után mindkettőjüket letartóztatták.

— **Halalozás.** Egy derék polgárosszony költözött el ismét a földről. Id. Kovács Józsefné Veress Mária homokkerti lakos hunyt el tegnap, életének 56 ik, házasságának 36-ik évében. Halálát férje, egyetlen gyermeke és nagyszámu rokonsága és ismerőse gyászolja.

— **Leforrázott gyermek.** Kiss Róza 13 hónapos gyermek az egymást követő szerencsétlenségnek lett áldozata. Hajdubárhazonban a napokban nagyanyja mellett játszadozott s játék közben a tűzhely szélére huzott forró levest magára rántotta. Alig gyógyult fel sebeiből, veszedelmes bélhurutot kapott, amelybe belehalt. Az ügyészség eltemetésére megadta az engedélyt.

— **Ha igazán érdekl** Önt testének egészsége és ápolása, úgy olvassa el az „Egészség” és „fertőtlenítés” című érdekes könyvet, melyet minden gyógyszertárban vagy drogeriáaán ingyen kiadnak. — Ahol nem volna raktáron, ott forduljanak közvetlen dr. Keleti és Murányi vegyészeti gyárhoz Ujpesten, mely cég ingyen és bérmentve azonnal megküldi a könyvet.

— **Szüreti és szoba tűzijátékok, arketák, békák, bombák és görögtüzek** legolcsóbban Mentze Henrik áruházában kapható.

— **Petőfi Sándor** összes költeményei új népies és ifjúsági teljes kiadás. A szöveget ellenőrizte és bevezetéssel ellátta dr. Kardos Albert. A költő arcképével. — Rendkívül díszes, aranyozott vászonkötésben fedelén a költő aranyozott dombor nyomású szobrával. Ara 2 korona 40 fillér. — Kapható a kiadónál *Hegedüs és Sándor* könyvkiadóhivatalában, Kossuth-utca 11.

— **Rendőri hírek.** Még ez év szeptember 1-én történt, hogy a csongrádmezei Kisteleken Pásztor Árpád órásüzletét Zima Sándor órássegéd kifosztotta. Az elloptott eszközökkel megszökött. Zima nem jött azonnal Debrecenbe, hanem bujdosott. Tegnap reggel megérkezett s felkereste szüleit. Dobos József rendőrbiztos értesült a dologról s a tolvajt elfogta. A esendőrség Kistelekre fogja vinni a bűnös órát. — **Biró Pál** tanyásgazdának két veszedelmes kutyája van, melyek az országúton mindenkit megtámadnak. Tegnap Fodor Sándor napszámos haladt el a **Biró** tanyája előtt, ahol a kutyák rárontottak s a lábát össze-visszaharapták. Fodor feljelentette a rendőrségen **Birót**, aki ellen az eljárás megindult.

— **Lapunk minden előfizetője ingyen kapja az országos hírű, pontos címtárral ellátott Debreceni Képes Kalandáriomot.** Előfizetési díj egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona, félévre 6 korona

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Folyószám 27. B) bérlet 9. szám.

Ujdonság!

Másodszer:

Passe-Partout.

Szinmű 3 felvonásban.

Főbb szereplők:

Gerő Ida	Nádor Zsiga
Kemény Lajos	Győre Alajos
Gyöngyi Izsó	Gyöngyi Jolán
Olah Zoltán	Kardos Géza
Mártonfi R.	Lugosi Béla
Püspöki R.	Báthori Mária
Huzella Irén	Szilágyi Berta
Hahnel Aranka	Arkosi Vilmos
Kaliós	Sándor Margit

Passa-Partout.

(Szinmű 3 felvonásban. Irta: Georges Thurner. Fordította: Szini Gyula. Bemutató előadás.)

A debreceni színházban ma került színre először Georges Thurner-nak szenzációs sűjetű szinműve, a *Passe-Partout*. A mai színházi est a szini szezon egyik legkellemesebb estéi közé fog bizonyára tartozni.

A nagy közönség előtt ismeretlen világot, az újságírók világát állította elének az író. Új, ismeretlen alakok léptek a publikum elé, akiket egy fővárosi redakcióban ismerünk meg. A darab főbb szereplői, mint jellemek állanak szemben egymással. Regis Lionel (Mártonfi) a *Passe-Partout* párizsi lap főszerkesztője abban a nagy hajszában, amelyben tüneményes karrierjét megteremtette, teljesen elvesztette maga alól a régi talajt. Az ő jellemében fő az érdek. Ő előtté nincs meggyőződés, az ő szemében nincs többé tiszta női szerelem. Vele szemben áll öccse Regis Eugénie (Lugosi), aki szegény s nem törökszik másra, minthogy becsületesen megéljen.

Jól megrajzolt alakok lépnek elének a darabban, akiket a szerző úgy beszéltet, hogy mennél inkább közeledünk a darab befejezéséhez, annál inkább közeledünk a darab befejezéséhez, annál inkább beleéljük magunkat a darab szellemébe. Az összes alakok közt azonban legtermészetesebb Hélonin Jaqueline (Báthori) a kedves, fiatal, ideális özvegy asszonyka, akinek hivatlanul meg-megjelennek a könyvek szemében.

A darabnak cselekménybeli tartalmáról

nem igen szólhatunk. Az egész darab tulajdonképpen sok apró cselekménynek láncolata. Sok új dolgot mond el az író, melyet még eddig senki el nem mondott. A darab azon fordul meg, hogy a *Passe-Partout* szerkesztője szerződteti a kiadóhivatalába Jaquelinét, akit elakar csábítani. Lionel öccse azonban tiszta szerelemmel közeledik a bájós asszonyka felé, akit feleségül akar venni. Így kerül szembe egymással a két testvér. Eugen a becsületes férfi a nőcsábító bátyjával, akit összetűzésük alkalmával így jellemez:

— Nem vagy te rossz, csak erőnyeid elvakítottak!

A darab vége a jónak diadalával végződik. Lionel belátja, hogy öccsének igaza van. S mikor Eugen bevallja bátyja előtt szerelmét, jóvá teszi hibáját és ő maga vezeti Jaquelinét Eugen karjába.

A darab gondos rendezésben, első rendű szereposztásban került színre. Az előadás egyike volt a legjobb előadásoknak. A publikum az első felvonásban tartózkodással fogadta a darabot, de annál nagyobb melegséggel a második és harmadik felvonásban.

A darab főszerepét Mártonfi játszotta sok megértéssel és természetességgel. A legnagyobb sikere azonban Báthori Máriának Jaqueline szerepében. Finom nüanszozó művészetével, illuziót keltő megjelenésével, szimpatikus beszédmodorával ragadta el a közönséget. Lugosi e kisebb körű drámai szerepében nyújtott kiváló alakítást. — Kifogástalanul játszott Gerő Idő, Huzella Irén, Hahnel Aranka, Kemény Lajos, Ligeti Gyöngyi, Arkosi. Kisebb szerepekben jók voltak még Gyöngyi Jolán, Püspöki Rózi, Szilágyi Berta, Erdős Hugó, Nádor, Bombai.

A nézőközönség melegen fogadta a darabot és a második felvonás végén többször hívta lámpák elé a szereplőket. (n. f.)

* **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal Kacsóh Pongrác örökbeesü daljátéka kerül színre János vitéz, a címszerepben Szilassi Etellel, akinek a János vitéz egyik legjobb szerepe. Este fél 8 órakor a Dollárkirálynő, Fall Leo szép zenéjű operettje kerül színre, a címszerepben Zilahy Gyulával. Ez lesz az operette 18-ik előadása.

* **Buridán szamara.** Flers és Caillaret, Az erény utjai, a Virraszt a szerelem, Király szellemes szerzői, akik minden egyes darabnál fokozottabb haladást mutatnak, a Buridán szamara vígjátékkal valóságos felülmúlták önmagukat. E páratlanul kacagtató vígjáték vetélkedik az eddig színre került legelmesebb művekkel, melyek évek óta hozzánk kerültek Párisból, a szinpad irodalom fővárosából. A szintársulatunk tagjai a legnagyobb ambícióval készülnek hálás feladatukra, élén Zilahy Gyulával, aki egyik főszerepét játsza és a darabot szokott művészetével rendezzi is.

* **Iglói diákok.** A legközelebbi énekes premierje a színháznak Jarkos Imre poelikus daljátéka lesz, melyre nagyban készül az operette személyzet. Ez előadásra Zilahy Gyula meghívta a kiváló szerzőt, aki eljövételét meg is ígérte.

TÁVIRATOK.

Ujabb minisztertanács.

Budapest, október 28. A kormány tagjai november 6-án ismét minisztertanácsot tartanak. A minisztertanács után, valószínűleg 8-án Wekerle Bécsbe utazik s jelentést tesz a helyzetről a királynak.

A pánszlávizmus ellen.

Eperjes, október 28. Sáros vármegye főispánja vasárnap értekezletre hívta össze a városokat és községeket. Az értekezlet célja az, hogy azon megtárgyalják azon teendőket, amelyeket ki fognak fejteni a megyében mindinkább elharapódzó pánszlávizmus ellen.

Blériot szerencséje.

Budapest, október 28. Blériot felszállása Bukarestben nem sike-

rült mert a motorcsavarok nem voltak kellőleg megerősítve. Blériot kijelentette egy újságíró előtt, hogy Budapesten is ugyanezen csavarok szerepeltek a gépen s ha még egy pár percig a levegőben maradt volna, okvetlen bekövetkezett volna a katasztrófa. A repüléshez is szerencse kell. — Tehát ez Blériotnál megvan. Blériot a jövő héten megkísérli a felszállást.

Sopron város a trónörökösnehez.

Sopron, október 28. A város mai törvényhatósági bizottsági közgyűlésén a tanács indítványt tett, hogy a közgyűlés intézzen üdvözlő táviratot a trónörökös nejehez rangemelésé alkalmából. Hering bizottsági tag ezt ellenezte, mivel a magyar közjog szerint Hohenberg Zsófia ugys Magyarország királynéja lesz. Kivánatosnak tartja, hogy a trónörökös és felesége többet tartózkodjanak Magyarországon. A közgyűlés az indítványt Hering ellenzése dacára elfogadta s üdvözlő táviratot küldött a trónörökösnek.

Halálra ítélt feleséggyilkos.

Csikszereda, október 28. Az iteni esküdtbiróság ma kötéltálati halálra ítélte Portik János gyergyóremetei lakost, aki régebben halálra kinezta áldott állapotban levő feleségét. A gyilkos védője kegyelmi kérvényt adott be a kabinetirodába.

Haverda Mariskaék birái.

Szabadka, október 28. Ma alakult meg az itélőtanács a Haverda-ügyben. Elnök: Sálánsky József dr., előadó bíró: Balogh Béla dr., szavazó bíró: Denk Tivadar. A törvényszéki elnök napról-napra névtelen leveleket kap, amelyekben arra kéri, hogy Haverda Máriát mentsék fel. Tegnap azonban olyan tartalmú levél érkezett Haverda Mariska volt szeretője aláírásával, mely követeli, hogy Haverda Mariskát akasszák fel, mert ő a felbujtó.

Pusztit a tűz.

Lőcse, október 28. Ruszkin községben ma óriási tüzvész pusztított. Tizenhét lakóház leégett, nagyobb mennyiségű gabona és takarmány elpusztult. A kár több mint száz ezer korona.

Lapunk új előfizetői is ingyen kapják a Debreceni Képes Kalandáriomot az 1910-ik évre. o

Közgazdaság.

Budapesti gabonatőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, október 28.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv ingadozó. Szilárd irányzat mellett jelentéktelen forgalom 5 fillérrel drágább áron. Egyéb gabonanemek tartottak. Idő: derült,

Buza októberre	00'00—00
Buza áprilisra	14'24—25
Rozs októberre	0'00—00
Zab októberre	10'26—27
Rozs áprilisra	0'00—00
Zab áprilisra	7.65—66
Tengeri szeptemberre	6'85—86
Tengeri májusra	0'00—00
Repee augusztusra	00'00—00

Debreceeni piaci arak.

Piacra hozott	Minőség	Ára
Buza.....	20,800 78-6	30.—
Kétszeres	19,600 74-2	24.—
Rozs.....	18,200 74-2	19.—
Árpa ...	15,100 66-4	14.40
Zab	9,800 47-5	15.—
Tengeri..	38,100 70—	16.—
" uj	—, —	12.—
" szemes	—, —	7.80 - 8.00

Élelmi cikkek:

1 mm sertéshus	120—K
1 " szalonna	220—230 "
1 " kihasított sertés	126 K

Takarmány:

1 mm Lucerna	7.70 - 80
1 " Széna	7.—
1 " Lóhere	6.—
1 " Bökköny	5.80—
1 " Alomszalma	3.60—
1 " Takarmányrépa	1.60—
1 " Cukorrépa	2.—
100 kéve zsupszalma	15.—

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A szilágysági hamispénzverők. Az utóbbi időben forgalomba hozott hamis ötkoronások eredetére nézve a nyomozat megállapította, hogy azok a Szilágyságból kerültek forgalomba. Kis Popper mulasi lakostól a csendőrök ugyanis elkoboztak két rossz ötkoronást, melyeket a debreceni kir. ügyészségnek beküldöttek. A csendőrség a nyomozást folytatja.

§ Hűtlen eselések. K. Kiss József hajduszoboszlói földbirtokosnál volt gazdasági cselédül alkalmazva Szilasi Lajos. Gazdája jó bánásmódját azzal hálálta meg, hogy alvó gazdája szobájából a magtárkulcsot a szolgálóleánnyal kiloptatta s több eselédársával együtt a magtárban levő buzát állandóan lopkodták. Mintegy 10—12 zsák buzát loptak el a gazdájuk bizalmával rutul visszalelő eselések. Szilasi Lajos és hat társa lopás büntetvével vádoltan állottak ma a kir. törvényszék büntető tanácsa előtt, melyen dr. Tóth Aurél elnökölt. A főtárgyalás során a vádlottak egyetemlegesen beismerték tettüket s erre a törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével Szilasi Lajost 6 havi börtönre, Komlósi Szabó Lidiát 3 havi, Végh Lajost 1 havi, Nagy Bernátot, K. Kiss Antalt, Beke Ferencét 14—14 napi és Kiss Gábort 8 napi fogházra ítélte. Az ítélet ellen sem a kir. ügyészség, sem a vádlottak nem jelentettek be felebbezést s így az jogerőre emelkedett.

§ Büntető tárgyalások. A kir. törvényszék Sígér Danielt és ifj. Sáska Józsefet, kiket az ügyészség rablás vétségével vádolt, mert in flagranti esipték őket rajta, hogy a hánási vasuti váróterem falára felerősített gyújtóperselyt feltörték és abból egy 10 és egy 2 filléres pénzdarabot eltulajonítottak, 1 havi, illetve 8 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős. Zöld József derecskei lakost, ki május 30-án Tóth Imre lakásából 7 koronát kiloptott, a kir. törvényszék 3 napi fogházra ítélte. Az ítélet jogerőre emelkedett.

Szerkesztői üzenetek.

B. A beküldött híreket köszönjük. Máskor is örömmel állunk a rendelkezésedre. De, már az „Uj Boeska” közleményt bármilyen józuen mulattunk is rajta, bármennyire szeretnénk is örömet szerezni kedves öreg kuruc S. bátyánknak (akit a magyarok Istene sokáig tartson meg mai kedélyében, erejében! nem közölhetjük. Vaskos, nagyon vaskos a hangja a mi lapunknak.

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat óagnél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író. és sokszorosító gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5—40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

REGÉNY CSARNOK.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

— A bünpöri tárgyalás idejében, — folytatá, — férje meglepetj s egyuttal meg is döbbsentett azon határozottan kifejezett kívánsága által, hogy az egész Gleninehi eseléség elboacsátassék. Utasítást kap'am, hogy egy negyedévi előleges bórüket kifizessem, kitűnő bizonyítványokat irassak nekik, mit kiváló magaviseletüknel fogva megérdemelték s hogy egy óra alatt mindannyian elpusztuljanak a házból.

— Jóformán ugyanazon indok vezérelte Eustacet ezen eljárásban, mely most kegyed irányában is érvényre jutott nála.

— Ha valaha visszatérek Gleninehbe, — mondá, — nem nézhetek becsületes szolgálím szemébe, miután gyilkolási váddal az ítélőszék előtt álltam! Ez volt az indok! Bár mit mondtam szegénynek, mindhiába volt, nem birtam határozatát megingatni. Ennél fogva el is küldtem a cselédeket. Egy órányi felmondás után elhagyták a házat, egész napi munkájukat bevégeztelenül hagyva.

— Az egyetlen emberek, kik a háznál meghagytak s kikre a ház bizatott, a park szélén lakó házmeister volt, nejével és leányával. A bünpöri tárgyalás utolsó napján a leány lelkére kötöttem, hogy a szobákat minél tisztábban tartsa. Elég jó leány volt ugyan, de nem volt gyakorlott szobaleány: soha sem jutott volna eszébe, hogy a hálószobákban felgyújtásra a fát a kandallókban előlegesen megrakja vagy hogy a gyufatartókat megtöltse. Dexter összefüggés nélküli szavai pontosan leírják azon rendtelenséget, melyben szobáját találta, midőn vádlotl s annak anyjával Edinburghból visszatért Gleninehbe.

— A hallottakból legvilágosabban következtethetjük, hogy nem találván tüzet kandallójában, sőt egyéb módot sem találván elégetésére, Dexter a rejtélyes levelet hálószobájában összetépte és foszlányait a papirkosárba dobta. Bár mint volt, nem maradt ideje a meggondolásra. Minden nagy sebbel-lal történt aznap. Eustace és édes anyja, Dexterrel együtt ugyanaz nap az esti vonattal Angliába indultak. Én magam zártam el a házat, a kulcsokat és értékesebb dolgokat a házmeisterre bizva. Mig a felső kis szobákat neje és leánya godozására biztam.

(Folyt. köv.)

Ma már köztudat, hogy vízvezeték és a fürdő berendezés nemcsak kényelmet ad, hanem elsőrendű egészségügyi követelmény. Céljainak azonban, csak akkor felel meg, ha az minden tekintetben kifogástalanul működik.

Ha már vízvezeték, legyen jó vízvezeték!

Jól és olcsón jótállás mellett

Máthéi János

vállalata készíti Debreczen

Műhely és iroda: Darabos-utca 54. szám.

Üzlet és raktárhelyiség Egyház tér 5.

Nagytemplom mellett.

Van szerencsém a n. é. közönséget* tisztelettel értesíteni, hogy a régen fennálló

BLATTNER BÉLA-fele órás üzletet,

amely már 4 éve, hogy vezetésem alatt áll, a mai naptól kezdve saját nevemen és pedig:

BLATTNER BÉLA
UTÓDA

FÜSI GÁBOR

néven tovább vezetem.

Egyben van szerencsém a legolcsóbb szabott árakat szives tudomásra adni:
Ébresztő óra 1 frt 60, 1 frt 80 és 2 frt.
Nickel zsebóra 2 frt 50, 3 frt és 3 frt 50.
Inga óra, 1 napos, felet és órát ülő szép hangos ütessel, 70 cm. tokban 6 forint, 100 cm. tokban 8 frt 50; 8 napos, 100 cm. tokban 10 frt 50. harangütéssel 12 forint.
Konyha óra 2.50, 3.—, 3.50, 4.— forint.
Zsebóra üveg 15 kr. Zsebóra mutató 10 kr.
Inga órák 3 évi jótállással. Zsebórák és Ébresztők 1 évi jótállással.

Óra javítások a legjobban javítva s legolcsóbban 1 évi jótállás mellett.

— Akar Ön eredményesen hirdetni?

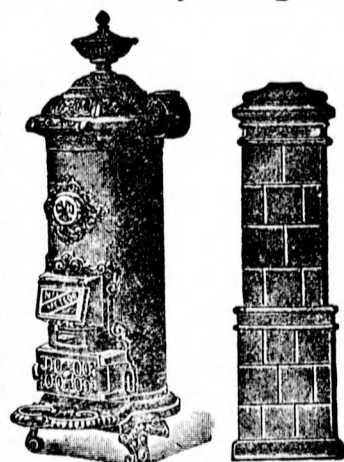
— Kérje a 412. számú telefont!

Porcellán kályhák

budweisi és honi gyártmányban.

„METEOR” folyton égő kályhák

Feltűnhetetlen fűtőképességgel.
Tüzelő ürtüzes anyagból.

Legnagyobb tüzelőanyag megtakarítás! Kis helyet foglal el! Árkap ingyen és bérmentve.

BERAKOTT ÉS VASLEMEZ

TAKARÉK TŰZHELYEK.

TÓTH GYULA DEBRECZEN

vasnagykereskedő.

városházépület, Plac-z-u.

167.
1909. vrm.

Pályázati hirdetés.

Hajduböszörmény rendezett tanácsu városnál lemondás folytán megüresedett az 1886. XXII. t.-c. 69. §. rendelkezésének megfelelőleg általam kinevezés útján betöltendő rendőrkapilányi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen 2420 korona fizetésből álló javadalmazással egybekötött állást elnyerni óhajtják, hogy képességüket, eddigi alkalmaztatásukat és erkölcsi magaviseletüket feltüntető okmányokkal és születési anyakönyvi kivonattal felszerelt pályázati kérvényüket, hozzám

folyó évi november hó 26. napjának délután 5 órájáig annyival is inkább nyujtsák be, mert a későbbben érkező pályázati kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Debreczen, 1909. évi október hó 26-án.

Weszprémy Zoltán s. k.,

főispán.

HÖLGYEK
részére nélkülözhetetlen. Legjobb szépítőszert a

FÖLDES-féle MARGIT-CRÉME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (Miteser) és minden más bőrbajt. Kísimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdit és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toalet-cikkek: Margit-hőlgypor (3 színben) 1-20 korona, Margit-szappan 70 fillér, Margit-fogpép 1 korona, Margit-arcviz 1 korona.

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Grósz Nagy Ferenc, Jóna és Jóna drog., Mihalovics Jenő, Muraközy László, Tóth Béla gyógyszerárában.
Szoboszlón: Barbócz Zs. Bőszörményben: Ercsey Gábor.

Páratlan és csodás hatású!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Kovács Gyula

vaskereskedő

DEBRECZEN, a „Bika“-szálloda mellett.

1909. évi hitelesítésű mérlegek és súlyok. Takaréktűzhelyek, vaskályhák, főzőedények, husvágógépek. Amerikai mosógépek

Eperjesi cserépkályhák raktára.

Villamos világitást,

telefonok, villamos esengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszközözöl

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

LOHR MÁRIA

ezelőtti KRONFUSZ

CSIPKE-, VEGYTISZTÍTÓ ÉS KELMEFESTŐ

BUDAPEST, VIII., BAROS-U. 85.

FIÓKOK:

IV., Eskü-ut 6. sz. (Klotild-palota.)	V., Harmincad-u. 4.
VI., Andrássy-ut 16.	VIII., Józsa.-körut 2.
VI., Terezkörut 39.	IX., Kálvin-tér 9.

Vidéki megbízások gyorsan és gondosan teljesítetnek.

A

BORSOS-féle

HAJSZESZ a legjobb hajnövesztő és hajápoló szer. **Hatása bámulatos.** Megszünteti a hajhullást, a hajvégek megtöredezését. **NŐTETI A HAJÁT** és nem változtatja annak színét. — Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

DEBRECZEN.

Legbiztosabb szépítőszert a

FÁY-féle ARC-CRÉM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépít, fiatalít! Legkitünőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arc bőr tisztátalanságai ellen.

Egy tégely ára egy korona.
Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona

Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENC gyógyszerésznél =

Debreczen, Kossuth-utca 8.,
a színház mellett. * Telefon sz. 469.
„ARANYEGYSZARVU“ gyógyszerár.

A kezemet adom rá,
hogy Ön igen nagy üzletet fog csinálni, ha felhasználja a

„DEBRECZEN“

bármely hirdetési rovatát, Lapunkat nap-nap után TÖBB EZER EMBER OLVASSA, az ügyes reklámnak tehát biztos sikere van.

Hirdetések szövegezését kívántra díjtalanul elvállalja a kiadó hivatal, csak kérje a

412. sz. telefont.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Levélbéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni, a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8—1-ig és d. u. 2—8-ig gróf Dégenfeldtér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Minden ok

amellett szól, hogy vegye igénybe a „Debreczen” apróhirdetéseit, mert

- Ha állást keres — ott talál.
- Ha lakást keres — ott talál.
- Ha alkalmazást keres — ott talál.
- Ha tarsat keres — ott talál.
- Ha oktatást keres — ott talál.
- Ha butort keres — ott talál.
- Ha hangszert keres — ott talál.

Szóval bármire is szüksége van, ott megtalálhatja, ha pedig eladni akar valamit, ott eladhatja.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik: „D.V.,” „Szinházati,” „Pipacs,” „K. Z.” „Fehérszegfü” jeligére.

Nagyobb összeggel támogatnám azt a csinos, szép termetű hölgyet, ki fényképes ajánlatát „Athléta” jeligére a kiadóhivatalban leadja.

Melyik fiatal vagy nős ember lenne hajlandó, egy középkorú nővel, megismerkedni és tíz koronával kisegíteni, az írjon Fehér székfü jeligére, a kiadóba.

Ajánlat.

Pörkölt kávé különlegességek villany üzemű kávé pörköltje a kirakatban, Félégyházi Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok.

Két raktár november 1-re kiadó. Csapó-utca 50. sz.

Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rösenberg Béni Debreczen Bádógos-u. 1. 15

Kiadó 4 szobás, kényelmes lakás Sétakertben. Cim a kiadóban.

Borsos-féle hajszesz kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárában.

Házvezetőnőnek ajánlkozok intelligens, fiatal özvegy nő; elősméet jó gazdasszony. Cim a kiadóban.

Uri házhoz nevelőnek ajánlkozok collegiumban érettségizett, francziául is tanító I. éves joghallgató. Ajánlatokat „Nevelő” címre kérek a kiadóba.

35—40. mm.-ig elsőrendű széna eladó 70 forintért, Németi Lászlónál Csapó-utca 18. szám alatti mészárszékben. Értekezhetni a délelőtti órákban.

Eladó ház Hajdusámsonban. A község legélénkebb helyén, szép nagy üzlethelyiséggel, 2 nagy kirakablakkal, redőnyzárakkal, 3 kisebb szoba és egy nagy terem, a piactér mellett, üzlethelyiségnek igen alkalmas, eladó. Felvilágosítás a hajdusámsoni Olvasóegylet elnökségénél nyerhető.

Műhelynek világos pincze kiadó. Értekezhetni István-gőzmalmi portásnál. Ócska deszka kerestetik.

Kereslet.

Comptoirista, magyar-német levelezésben jártas, szerény feltételek mellett állást keres. Bővebbet a Vasuti Takaréknál.

Teljes üzleti bolt berendezést és portálót keres Csillag Arthur Hegedűs és Sándor ezégnél, Kossuth-utca 11.

Jó írással és jó beszélőképességgel bíró intelligens urak 3—10 korona napi díjazás mellett felvétetnek. — Ajánlatok „Állandó” jelige alatt e lap kiadóhivatalába küldendők.

Eladás.

Eladók: egy jégsekreány, butorok, konyhaberendezés, porcellán servicek. Darabos-utca 5. sz., az emeleten.

53 darab 4 méteres, 17 darab 3 méteres és 8 öl I. oszt. hasított akáéfa eladó. Értekezni lehet Boldogfalva-ut 5.

Egy latin magyar-francia szótár 1782-ik évi, eladó. Cim a kiadóban.

50 hektoliter érmelléki must eladó. Cim a kiadóban.

Bihar—Diószegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Simonffy-utca 13. számú ház eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál Csillag Miksa József kir. herceg-utca 53.

Billiárd-asztal, ebédlő-kredenc eladó, asztalosmunkákat elvállalok. Eötvös-utca 112. Nagy.

Szőnyeg,

Függöny, Stores, Bonnes Fennes, hencser takaró, Ágy- és asztalterítő, Flanell-takaró, Paplan és matrác nagy raktár

Donogán és Somossy cégnél, Kistemplombazár, Debreczen

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára

Kaszanyitzky Endre

főutcai üzletébe

megerkeztek és nagy választékban a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

asztali, függő, salon, ebédlő és hálószobai villany-csillárok és lámpák,

melyek a legmodernebb és legszolidabb kivitelben állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

Olosó árak. Kötő árú.

Vendéglői és kávéházi felszerelések

Női ruhaszövetek

az őszi- és téli időnyre, valamint flanelek, barchetek fekete és színes selymek, bársonyok, gyönyörű ruhadíszek

Francia P. D. jegyű fűzők

Arcfátyol, divatövek, gyöngy- és bőr díszításkák,

Menyasszonyi selymek,

koszoruk és fátyolok

◀ legolcsóbb szabott árban! ▶

Szabó Lajos Fiai

divat- vászon- és szőnyeg-raktára

Debreczen, Rózsa-u. l.

Alapított 1842. évben.

BUTOR.

Varga József

butorkereskedő, asztalos,
∴ kárpitos és díszítő ∴

DERREGZEN, IV., Piacz-utca 44. sz.

Alapított 1850. Telephone 377.

A debreceni iparművészeti kiállításon állami ezüst-
∴ éremmel kitüntetve ∴

Óriási választék mindenféle stülű és áru butorokban, ebédlő, háló, szalon, férflszoba és teljes

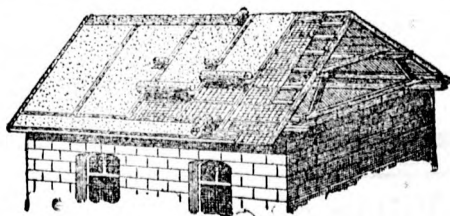
menyasszonyi kelengyék

azonnal készen.

~ Árjegyzék ingyen és bérmentve. ~

A debreceni ipartestületi kiállításon ezüst éremmel
∴ kitüntetve ∴

Legszolidabb bevásárlási forrás. Jutányos és pontos kiszolgálás. ∴

Biehn Asphalt fedőlemezei

Vaskályhák

Takarék tüzhelyek

Francia konyhák

Sesztina Lajos

vasraktárában

Debreczen, Piac-u. 23.